

DIGITALIZACIJA U EUROPSKIM TEOLOŠKIM KNJIŽNICAMA

46. MEĐUNARODNA GODIŠNJA KONFERENCIJA EUROPSKOG UDRUŽENJA TEOLOŠKIH KNJIŽNICA – BETH Zagreb, 1. – 9. rujna 2017.

Vlatka BOŽIČEVIĆ

Knjižnica Katoličkoga bogoslovnog fakulteta
Sveučilišta u Zagrebu
Vlaška 38, p.p. 432, 10001 Zagreb
vbozicev@kbf.hr

Digitalizacija u europskim teološkim knjižnicama – Digitisation in European Theological Libraries bila je tema 46. međunarodne konferencije Europskoga udruženja teoloških knjižnica – BETH. Ovogodišnja konferencija održana je u prostorijama Nadbiskupijskoga pastoralnog instituta u Zagrebu od 9. do 13. rujna 2017. godine. Glavni organizator konferencije bila je Udruga Europskog udruženja teoloških knjižnica BETH, a suorganizatori Katolički bogoslovni fakultet Sveučilišta u Zagrebu i Biblijski institut u Zagrebu.

Na konferenciji je sudjelovalo sedamdeset sudionika iz raznih europskih zemalja: Italije, Francuske, Njemačke, Poljske, Slovačke, Češke, Mađarske, Švicarske, Belgije, Nizozemske, Finske, Engleske te Sjedinjenih Američkih Država, Kanade, Srbije, Bosne i Hercegovine te Hrvatske.

Otvorenje 46. međunarodne konferencije BETH-a održano je u čitaonici knjižnice Nadbiskupskoga bogoslovnog sjemeništa, a konferenciju je otvorio vokalni sastav Ženske opće gimnazije Družbe sestara milosrdnica s pravom javnosti *Hrvatske ružice* pjesmom *Zaspalo je siroče* (narodna klapska pjesma) i Što na nebu sja visoko (arija iz opere *Ero s onga svijeta* Jakova Gotovca). Nakon toga riječ pozdrava i dobrodošlice uputili su gospodin Geert Harmanny, predsjednik BETH-a, prof. dr. sc. Mario Cifrak, dekan Katoličkoga bogoslovnog fa-

kulteta Sveučilišta u Zagrebu i gospodin Perry Stepp, predsjednik i upravitelj Biblijskoga instituta u Zagrebu.

Nakon pozdravnih riječi uslijedilo je razgledavanje knjižnice Nadbiskupskoga bogoslovnog sjemeništa, a posebno su za tu prigodu bile izložene inkunabule: *Vincentii Bellovac Speculum Morale, Libri III de anno 1474* i *Biblia, tota, in, v,se, s,ve,tu, p,i. R,uj,na, s,m,v, S,tar,ig,a, i,n,u, N,ov,ig,a, T,est,am,ent,a, s,lo,ve,n,s,k,i, t,ol,m,a,z,h,e,n,a, s,k,u,s,i, I,v,r,i,a, D,a,l,m,a,t,i,n,a* – prvi prijevod Biblije na slovenski jezik Jurja Dalmatina iz 1584. godine te reprinti: *Misal po zakonu rimskoga dvora* otisnutog 22. veljače 1484. godine i *Missale Hervoiæ ducis Spalatensis croatico-glagoliticum* = *Hrvatskoglagoljski misal Hrvoja Vukčića Hrvatinića* = *Croato-glagolitic missal of Hrvoje, Duke of Split*.

Tijek konferencije oblikovan je u dvanaest plenarnih izlaganja te devet kraćih izlaganja/izvješća. Prof. dr. sc. Hrvoje Stančić (Zagreb) održao je predavanje naslovljeno »Planning digitisation projects in theological libraries – from selection to digital presence« (»Planiranje digitalizacijskih projekata u teološkim knjižnicama: od odabira građe do digitalizacije«) dok je predavanje gospodina Roba Bradshawa (London) bilo naslovljeno »Digitisation for the Web on a (very small) Budget« (»Digitalizacija za web s malim proračunom«). Kolegica Kirsten Hulsker (Hague) u predavanju »Forging collaboration: digitization projects by KB, National Library of the Netherlands« predstavila je digitalizacijski projekt Koninklijke knjižnice, odnosno Nizozemske nacionalne knjižnice; kolega Andy Carter (SAD) u predavanju »The ATLA Digital Library: Building a platform to create a community« govorio je o izgradnji Atline digitalne knjižnice za kreativno društvo; dr. sc. Marijana Tomić (Zadar) na vrlo je zanimljiv način govorila o prednostima i nedostacima interdisciplinarnog pristupa digitalizaciji na primjeru učenja digitalizacije, katalogiziranja i istraživanja glagoljskih rukopisa Zadarske biskupije na Sveučilištu u Zadru – »(Dis)advantages of interdisciplinary approach to digitization: case study of digitization, cataloguing and research of Glagolitic manuscripts of Zadar Archdiocese at the University of Zadar«; kolega Martin Faßnacht (Tübingen) iznio je novosti u vezi projekta »IxTheo: digitisation projects in Theology – organization, workflows, tools« (»IxTheo: digitalizacijski projekti u teologiji – organizacija, tijek rada i alati«). U KADOC – KU dokumentacijskom i istraživačkom centru za religiju, kulturu i društvo u Leuvenu završeni su veliki digitalizacijski projekti, a jedan od njih predstavila nam je kolegica Carine Dujardin u predavanju pod naslovom »(Mass)digitization of Belgian Parochial Periodicals 1908 – 2017« (»Digitalizacija belgijskih župnih listova od 1908. do 1917. godine na Kadocu – KU Leuven«): Kolega Chris Booth (SAD) govorio je

o pridruživanju našeg društva digitalnim knjižnicama (»Joining our community of Digital Libraries«) dok je voditelj Odjela za digitalizaciju Knjižnice Teološkog fakulteta u Princetonu Gregory Murray (SAD) govorio o korištenju platforme Internet arhiva i Theological Commons kao priključnih rampi za digitalizaciju i pristup lokalnim zbirkama (»Using the Internet Archive and Theological Commons as an On – Ramp to Digitization and Access for Local Collections«) te je naposljetku gospodin Pavel Synek (Ebsco) izlagao na temu povezivanja digitalnih izvora u tražilici EBSCO Discovery Service (»Connecting digitized resources in EBSCO Discovery Service«).

U sklopu programa konferencije posjetili smo Nacionalnu i sveučilišnu knjižnicu u Zagrebu, gdje su održana dva plenarna predavanja. Kolegica Sofija Klarin Zdravec govorila je o digitalnim zbirkama Portala Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu (»Digital Collections Portal of the National and University Library in Zagreb«), a kolegica Jasenka Zajec o tome kako uključiti digitalan sadržaj u Europeanu: »Projekt – Zbirka Južne i istočne Europe u Europeani« (»How to Include Your Material into Europeana: the Case of the CSEEE project«).

U kratkim izlaganjima, odnosno izvješćima, naglasak je stavljen na prezentaciju i razmjenu znanja i iskustva u digitalizacijskim projektima pojedinih knjižnica pa smo tako imali priliku čuti kolegu Jussia Hyvärinena (Joensuu) u izvješću naslovljenom »What do the digitized collections of Finnish National Library provide to students of theology« (»Što digitalna zbirka Finske nacionalne knjižnice osigurava studentima teologije«). Daljnja izvješća bila su: Anja Emmerich (Bielefeld) govorila je o »Digitale Bibliothek des Kirchenkampfes (Digital library of the church struggle) – a cooperative project between German ecclesiastical archives and libraries«; Thomas E. Phillips (SAD) govorio je o stvaranju zajedničke Digitalne teološke knjižnice (»Creating a Shared Digital Theological Library«); Veronique Verspeurt (Leuven) izvijestila je o upravljanju projektima i izgradnji stručnosti u mrežnoj organizaciji: Flandrica (»Project management and building expertise in a network organization: Flandrica, a digital showcase«); s. Rebecca Abel (SAD) govorila je o svojem iskustvu izgradnje mrežne knjižnice (»Building an online library that has no bricks and mortar« »Izgradnja mrežne knjižnice bez cigle i morta«); Mislav Čaljkusić govorio je o digitalizaciji hrvatskoga katoličkog tjednika *Katolički list* (1849. – 1945.) u Knjižnici Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, a na njegovo izlaganje nadovezao se kolega Kristijan Crnković iz ArhivPro predstavljajući Indigo platforme, što je polučilo veliko zanimanje kod kolega iz SAD-a i Kanade. Predzadnje izvješće bilo je kolege Saše Pajkovića (Beograd)

pod naslovom »Productions of Atopia: Problems of Method and Problems of Meaning« i na koncu blok izvješća završava kolegica Irena Pejić (Sarajevo) izlaganjem o izboru sadržaja za digitalizaciju na Katoličkome bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Sarajevu (»Selection of materials for digitization on Catholic Theological Faculty University of Sarajevo«).

Osim predavanjima, program konferencije bio je upotpunjen stručnim upoznavanjem grada Zagreba, pri čemu smo drugog dana konferencije, u nedjelju zastali u crkvi svete Katarine na Gornjem gradu kako bismo prisustvovali svetoj misi. Svetu misu predvodio je velečasni Vladimir Magić, dugogodišnji knjižničar Metropolitane, koji je na početku srdačno pozdravio sudionike konferencije, a koncelebrirali su vlč. Jerzy Witazak, predsjednik Udruge poljskih crkvenih knjižnica i prof. dr. sc. Mario Cifrak, dekan Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

U sklopu konferencije posjetili smo Zagrebačku prvostolnicu i njezinu riznicu, knjižnicu Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti te Katolički bogoslovni fakultet Sveučilišta u Zagrebu i njegovu knjižnicu.

Osim same udruge BETH, Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i Biblijskog instituta, konferenciju su podržali i sponzori: Kršćanska sadašnjosti, koja je za tu prigodu izradila mape i darovala blokove; Glas Koncila, koji je darovao ukrasne vrećice, kemijske olovke i blokove; Sveučilište u Zagrebu, koje je darovalo blokove; Turistička zajednica grada Zagreba, koja je darovala vodiče na njemačkom, engleskom, mađarskom, talijanskom i francuskom jeziku, licitarska srca i DVD *Zagreb is...*

U završnom dijelu konferencije zaključeno je da će udruga BETH kupiti jedan vrlo kvalitetan skener koji bi, ovisno o potrebi, išao od knjižnice članice do knjižnice članice, a platforma Internet Archive mogla bi se koristiti za pohranu i pristup digitalnom sadržaju.

U znak zahvalnosti za uloženi trud u pripremi 46. međunarodne konferencije BETH-a, knjižnica Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu dobila je prekrasnu monografiju o Leuvenskoj sveučilišnoj knjižnici: Chris COPPENS – Mark DEREZ – Jan ROEGIERS, *Leuven University Library: 1425 – 2000*, Leuven, Leuven University Press, 2005., 543. str.

Velika hvala i djelatnicima Nadbiskupijskoga pastoralnog instituta, koji su svojom susretljivošću učinili sve da se sudionici konferencije osjećaju vrlo ugodno. Sljedeća, 47. međunarodna konferencija BETH-a održat će se u Nürnbergu u rujnu 2018. godine.